



دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

پایان نامه برای دریافت درجه ی کارشناسی ارشد

رشته کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی-گروه آموزشی کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی

عنوان:

بررسی وضعیت ایمنی کتابخانه های دانشگاهی شهر کرمان در سال ۱۴۰۱

توسط:

مریم عسکری کریم آبادی

استاد راهنما:

دکتر علی طالبیان

استاد مشاور:

دکتر اصغر توان

دکتر اکبر مهرعلیزاده

سال تحصیلی : ۱۴۰۱-۱۴۰۲



Kerman University of Medical Sciences
Faculty of Management and Information Sciences
In Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree(M.Sc.)

Title:

Examining the safety situation of academic libraries
in Kerman in 2022

By:

Maryam Askari karimabadi

Supervisor:

Ali Talebian (Ph, D)

Advisor:

Asghar Tavan (Ph, D)

Akbar Mehralizade (Ph, D)

Year: 2022-2023

چکیده فارسی

مقدمه: با توجه به اینکه کشور ایران از نظر شرایط جغرافیایی جزو حادثه خیزترین کشورها شناخته شده است، تصمیم گیران و سیاست مداران کشوری باید اقدامات و برنامه ریزی هایی برای پیشگیری و مقابله با بحران انجام دهند. مسئله ایمنی و امنیت بخصوص در مکانهایی که تجمع افراد زیاد است باید مورد توجه جدی قرار گیرد و از آنجایی که کتابخانه ها روزانه پذیرای جمع کثیری از افراد و گروه ها میباشند و مستعد بحران های تهدید کننده ایمنی هستند، مسئولان کتابخانه ها برای رویارویی با چنین بحرانهایی باید مقتدرانه عمل کنند و لازمه آن برنامه ریزی برای مقابله با بحران های ناشی از حوادث و بلایا و توجه به ایمنی کتابخانه است. لذا در این پژوهش سعی شده با تاکید بر اهمیت مدیریت ایمنی کتابخانه ها در هنگام بحران، به بررسی وضعیت ایمنی کتابخانه های دانشگاهی شهر کرمان بپردازیم.

روش ها: مطالعه حاضر یک مطالعه توصیفی -پیمایشی میباشد. جامعه آماری این مطالعه را ۱۸ کتابخانه مرکزی ودانشکده ای دانشگاههای شهر کرمان تشکیل داده است.ابزار گردآوری اطلاعات در این پژوهش چک لیست محقق ساخته ای است که شامل ۸۶ سوال است که بر مبنای ارزیابی آمادگی و ایمنی کتابخانه ها در برابر حوادث و بلایا در ابعاد عملکردی و غیر سازه ای ارائه شده که بعد غیرسازه ای سوالات ۱ تا ۷۳ و بعد عملکردی سوالات ۷۴ تا ۸۶ را در برمی گیرد و روایی و پایایی آن تایید شده و داده ها با استفاده از آمار توصیفی و تحلیلی و نرم افزار اس پی اس اس مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است.پژوهشگر سعی دارد با بررسی وضعیت ایمنی در کتابخانه های دانشگاهی شهر کرمان به ارائه پیشنهادهایی برای بهبود وضعیت مدیریت ایمنی در این کتابخانه ها بپردازد.

یافته ها: یافته ها نشان داد که در کل، بین مراکز مختلف از لحاظ آمادگی و ایمنی غیر سازه ای و آمادگی و ایمنی عملکردی تفاوت معنی داری وجود دارد. جهت مقایسه کتابخانه های مختلف از لحاظ آمادگی و ایمنی غیر سازه ای و آمادگی و ایمنی عملکردی، آزمون کروسکال والیس به کار برده شد.نتایج این آزمون نشان داد که به ترتیب کتابخانه های بیمارستان باهنر، دانشکده داروسازی و دانشگاه غیرانتفاعی کرمان از میانگین رتبه ای بالاتری و کتابخانه های دانشگاه پیام نور، دانشکده پرستاری و دانشکده مدیریت و پیراپزشکی از میانگین رتبه ای کمتری در آمادگی و ایمنی غیرسازه ای برخوردارند.همچنین از لحاظ ایمنی عملکردی به ترتیب کتابخانه های دانشکده فنی و مهندسی، بیمارستان باهنر و مرکزی دانشگاه باهنر از میانگین رتبه ای بالاتری و کتابخانه های دانشکده ادبیات باهنر، دانشگاه پیام نور و دانشکده مدیریت و پیراپزشکی از میانگین رتبه ای کمتری در ایمنی عملکردی برخوردارند.

نتیجه گیری: نتایج نشان می‌دهد که کتابخانه های دانشگاهی شهر کرمان به لحاظ آمادگی و ایمنی عمدتاً در وضعیت نامطلوبی قرار دارند و رفع این مشکل نیاز به تدوین سیاست ها و رویه ها، ارائه آموزش های لازم جهت افزایش دانش، مدیریت سیستم امنیتی، امنیت فیزیکی، تدابیر لازم در استفاده از تجهیزات مناسب برای مقابله با بلاهای طبیعی و حوادث غیرمترقبه و درنتیجه ارتقای سطح ایمنی می باشد.

کلمات کلیدی: ایمنی کتابخانه ها، کتابخانه های دانشگاهی، کرمان.

Abstract

Introduction: Considering that Iran is known as one of the most accident-prone countries in terms of geographical conditions, the decision-makers and politicians of the country must take measures and plans to prevent and deal with the crisis. The issue of safety and security, especially in places where there is a large gathering of people, should be given serious attention, and since libraries receive a large number of people and groups every day and are prone to crises that threaten safety, the library officials have to deal with such Crises must act with authority and it requires planning to deal with crises caused by accidents and disasters and paying attention to the safety of the library.

Methods: The present study is a descriptive-survey study. The statistical population of this study is made up of all the central and faculty libraries of Kerman universities.

The tool for collecting information in this research is a researcher-made checklist that contains 86 questions based on the evaluation of the readiness and safety of libraries against accidents and disasters in functional and non-structural dimensions. The non-structural dimension is questions 1 to 73 and The functional dimension includes questions 74 to 86 and its validity and reliability have been confirmed and the data has been analyzed using descriptive and analytical statistics and SPSS software.

The researcher is trying to provide solutions to improve the safety management situation in the academic libraries of Kerman by examining the safety situation in these libraries.

Findings: In order to compare different libraries in terms of readiness and non-structural safety and readiness and functional safety, Kruskal-Wallis test was used.

The results of the Kruskal Wallis test show that there is a significant difference between different centers in terms of preparation and non-structural safety.

The libraries of Bahnar Hospital, Faculty of Pharmacy and Non-Profit University of Kerman respectively have a higher average rating and libraries of Payam Noor University, Faculty of Nursing and Faculty of Management and Paramedicine have a lower average rating in readiness and non-structural safety. Based on the results of the Kruskal-Wallis test, there is a significant difference between different centers in terms of functional safety.

respectively, the libraries of Technical and Engineering Faculty, Bahnar Hospital and Central library of Bahnar University have a higher average rank and the libraries of Literature Faculty of Bahnar University, Payam Noor University and Faculty of Management and Paramedicine respectively have a lower average rank in functional safety.

Conclusion : The results show that the academic libraries of Kerman city are in an unfavorable situation in terms of preparation and safety, and this requires the formulation of policies and procedures, the provision of necessary training to increase knowledge, management of the security system and physical security. It is necessary to use appropriate equipment to deal with natural disasters and unexpected events to promotion safety level.

Keyword : Library safety, academic libraries, Kerman.

فهرست مندرجات

عنوان..... شماره صفحه

چکیده

فصل اول: مقدمه و اهداف..... ۱

۱-۱- مقدمه..... ۲

۱-۲- بیان مسئله..... ۴

۱-۳- اهمیت و ضرورت پژوهش..... ۷

۱-۴- اهداف پژوهش..... ۸

۱-۴-۱- هدف اصلی پژوهش..... ۸

۱-۴-۲- اهداف جزئی پژوهش..... ۸

۱-۴-۳- هدف کاربردی پژوهش..... ۹

۱-۴-۴- سوالات پژوهش..... ۹

۱-۵- تعاریف و مفاهیم عملیاتی واژه ها..... ۹

۱-۵-۱- ایمنی در کتابخانه های دانشگاهی..... ۹

۱-۵-۲- ایمنی غیر سازه ای..... ۹

۱-۵-۳- ایمنی عملکردی..... ۹

فصل دوم..... ۱۰

بخش اول: مبانی نظری..... ۱۱

۱-۲- مقدمه..... ۱۱

۱-۲-۲- کتابخانه های دانشگاهی..... ۱۱

۱-۲-۲-۱- خدمات کتابخانه های دانشگاهی..... ۱۲

۱-۲-۲-۲- فضای کتابخانه های دانشگاهی..... ۱۳

۱۳.....	۳-۲-۲-کتابخانه های دانشگاهی ایران.....
۱۴.....	۳-۲-حوادث و بحران ها.....
۱۵.....	۲-۳-۲-طبقه بندی براساس منشا.....
۱۵.....	۲-۳-۱-بحران های طبیعی.....
۱۶.....	۲-۳-۲-بحران های فنی و تکنولوژیک.....
۱۷.....	۴-۲-ایمنی کتابخانه ها.....
۱۷.....	۲-۴-۱-مقدمه.....
۱۸.....	۲-۴-۲-هدف ایمنی کتابخانه ها.....
۱۹.....	۲-۴-۳-اهمیت ایمنی کتابخانه ها.....
۱۹.....	بخش دوم: پیشینه های پژوهش.....
۱۹.....	۲-۵-۱-پیشینه داخلی.....
۲۲.....	۲-۵-۲-پیشینه خارجی.....
۲۵.....	جمع بندی پیشینه پژوهش.....
۲۷.....	فصل سوم.....
۲۸.....	۳-۱-مقدمه.....
۲۸.....	۳-۲-نوع پژوهش و جامعه مورد پژوهش.....
۲۸.....	۳-۳-روش اجرای پژوهش.....
۲۹.....	۳-۴-روش تجزیه تحلیل داده ها.....
۲۹.....	۳-۵-اصول و ملاحظات اخلاقی پژوهش.....
۳۰.....	۳-۶-محدودیت های اجرای پژوهش و روش کاهش آنها.....
۳۱.....	فصل چهارم.....
۳۲.....	۴-۱-مقدمه.....

۳۴	۴-۲-تحلیل متغیرهای ایمنی غیر سازه ای و ایمنی عملکردی.....
۳۴	۴-۳- سنجش نرمال بودن ایمنی غیر سازه ای و ایمنی عملکردی.....
۳۵	۴-۴- بررسی وجود و یا عدم وجود ایمنی غیر سازه ای و ایمنی عملکردی.....
۳۵	۴-۵-مقایسه میانگین نمرات ایمنی غیرسازه ای و ایمنی عملکردی.....
۴۷	فصل پنجم.....
۴۸	۵-۱-مقدمه.....
۴۸	۵-۲-بحث.....
۵۰	۵-۳-نتیجه گیری کلی.....
۵۰	۵-۴-پیشنهادهایی براساس یافته های پژوهش.....
۵۱	منابع.....
۵۵	پیوست ها.....

فهرست جداول

نام جدول.....	شماره صفحه
جدول ۴-۱: اطلاعات دموگرافیک کتابخانه های مورد مطالعه.....	۳۲
جدول ۴-۲: مقایسه میانگین نمرات آمادگی و ایمنی غیرسازه ای و عملکردی.....	۳۴
جدول ۴-۳: جدول نتایج آزمون کولموگروف اسمیرنف.....	۳۴
جدول ۴-۴: جدول نتایج آزمون Runs.....	۳۵
جدول ۴-۵: جدول نتایج کروسکال والیس آمادگی و ایمنی غیرسازه ای.....	۳۵
جدول ۴-۶: جدول کروسکال والیس آمادگی و ایمنی عملکردی.....	۳۶
جدول ۴-۷: مجموع میانگین ایمنی سازه ای و عملکردی هر کتابخانه.....	۳۷
جدول ۴-۸: نتایج آزمون کولموگروف اسمیرنف متغیرهای تهویه، درب های ورود	۳۸
جدول ۴-۹: نتایج کروسکال والیس ایمنی سیستم های تهویه.....	۳۹
جدول ۴-۱۰: نتایج کروسکال والیس ایمنی درب ها(راه های) ورود و خروج.....	۴۱
جدول ۴-۱۱: نتایج کروسکال والیس ایمنی چیدمان قفسه ها، کتابها و	۴۳
جدول ۴-۱۲: نتایج کروسکال والیس ایمنی از آتش سوزی.....	۴۵

References

- 1-Hosseini Abbasi, L. "Crisis Management and Passive Defense", Exploration and Production, No. 58, 2018.
- 2- Sawad Kohifar, S. Zakaie Fateh, vol. "Considerations of non-active defense and crisis management in field medical emergency services in crisis conditions", National conference on non-active defense in science and engineering, 2013.
- 3- Zabihi Fardian F, Bashiri J. Safety in libraries affiliated to the agricultural research education and extension organization (AREEO). Agriculture Information Science and Technology.2018;1(1):47-60. [In Persian]
- 4- Ghafari S, Sadeghin A, Khemtini Nejad H. "Study of crisis management situation in public libraries of Kashan city". Crisis Management Quarterly, twelfth year, new period, number 3, autumn 2019: 75-99
- 5-Yarpezhkan M. Safety and its role in reducing the effects of natural disasters. 2020Jun [cited 2020]; ejournal.sums.ac.ir
- 6-Chalook GR. Analysis of current security status in Tehran: Offering policing strategy in confrontation with earthquake crisis through using SWOT technique (crisis management). Police management studies quarterly, 2011 5(4): 650-676. [In Persian]
- 7- Mas E, Suppasri A, Imamura F, Koshimura S. Agent-based simulation of the 2011 great east japan earthquake/tsunami evacuation: An integrated model of tsunami inundation and evacuation. Journal of Natural Disaster Science, (2012) 34(1):41-57.
- 8-Hosseini V. Principles and basics of crisis management. Tehran: Royan pajoo;2015.
- 9- Mc Comb, Mark (2004). Library security. San Francisco: RLS Inc. from: www.Librisdesign.org.
- 10- Farokhi F. Bayat Bodaghi N. Security and physical safety in Zanjan Province public and academic libraries. Book Quarterly. 2010 84: 23-33. [In Persian]
- 11-Mohamadesmaeil S, Nasehi Oskouei M. Libraries and Natural Disasters (A Case Study of Medical University Libraries Affiliated to Ministry of Health and Medical Education of Iran, Tehran). Health Inf Manage 2015 11(6):699-711. [In Persian]
- 12- Maghsudi A, Zarei H, Sayedalavi M. Evaluation and assessment of the safety status of university libraries in Tehran. Studies on urban management,

- 2013 5(16):17. [In Persian]
- 13- Dehghanpoor N, Check fight fires methods in libraries.. HSE journal [Intenet]. 2014 Jun [cited 2015 Nov 23]. Available from: <http://www.safetymessage.com/education /fire/969-2014-08-07-21-09-14>. [In Persian]
- 14- Ardalan A, Najafi A, Sabzeghabaie A, Zonoobi V, Moradian M, Khorasani D, et al. Hospital safety assessment tool for accidents and disasters. Tehran: Azar Barzin; 2017.
- 15-National library of iran. Encyclopedia of library and information science. Available from: <http://portal.nlai.ir/daka/Wiki%20Pages/کتابخانه%۲۰%های%۲۰%دانشگاهی.aspx>
- 16-Robert Klaus Jopp. "Security in Library Buildings". In: Library Building Planning Leaflet, no.2. IFLA, Section of Library Buidings and Equipment, Aug. 1992.
- 17- Khajeali Jahantighi Z, Omidkhoda M. Identifying Health-Based Services in Iranian Public Libraries during the Corona Crisis (Corona and Post-corona era): Public Health Information System. 2022.
- 18- Keshavarzian S. Investigating the safety of resources in public librariesof Mazandaran province. Electronic Journal of Organization of Libraries, Museums and Documents Center of Astan Quds Razavi.2019;11(42-43):43-53. [In Persian]
- 19- Mirhoseini Z, Chizari M. Comparative study of the Safety condition in Tehran public library associated with the cultural organization municipality and public library institution. Journal of Information and Public Libraries, 2011 16(4): 151-182. [In Persian]
- 20- Mirhoseini Z, Mirakbari M. Studying fire security status of academic libraries in Islamic'zad university of Region ^ . Quarterly Journal of Epistemology, 2009 2(4): 59-70. [In Persian]
- 21- Shaabani S, Marjani S. The Managers Opinion on the Safety and Health of the Libraries Administered by the Astan Qods Razavis Center of Documents. Health information managemet, 2007 4(2): 223-230. [In Persian]
- 22- SAARTI, Jarmo; BALAGUÉ, Nuria. Benchmarking the Corona crisis management in two European academic libraries. Qualitative and Quantitative Methods in Libraries, [S.l.], v. 10, n. 3, p. 257-267, oct. 2021. ISSN 2241-1925. Available at: <<http://www.qqml-journal.net/index.php/qqml/article/view/714>>. Date accessed: 11 aug. 2022.

- 23- Nilakshi Sh, Banasri D, Jitu D. Disaster Management in University Libraries of Assam: An Important Aspect. Available at <http://ir.inflibnet.ac.in/handle/1944/2270>. November 15-17, 2018.
- 24- Zahid Ashraf Wani, Ansaar Hussain Ganaie, (2017). Impact of Kashmir floods on the libraries, Collection Building, 36(2).
- 25- Parker SE. Innovation and Change: Influences of Pre-Disaster Library Leadership in a Post-Disaster Environment. *Advances in Library Administration and Organization*. 2012 5(31):121.
- 26- Beggan, Dominic M. (2011). Disaster recovery considerations for academic institutions, *Disaster Prevention and Management: An International Journal*, 20(4) 413-422.
- 27- Kostagiolas P, Araka I, Theodorou R, Bokos G. Disaster management approaches for academic libraries: an issue not to be neglected in Greece. *Library Management*. 2011 25 32(9/8):516-30.
- 28- Wu KC, Wang WA, Song LY. The Evacuation Behaviors of University Library Users. *Journal of Library and Information Science Research*. 2010 4(2).
- 29- Hassanain MA, Al Ashwal N. An approach to assess fire safety requirements in library facilities. *Facilities*. 2005 1 23(6/5):239-52.

معاونت آموزشی